

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen z języka polskiego dla klas 7

„Nowe słowa na start!”
Wydawnictwo Nowa Era
rok szkolny 2024/2025

Wymagania edukacyjne z języka polskiego są zgodne z:

- Podstawą programową kształcenia ogólnego,
- Programem nauczania języka polskiego w szkole podstawowej – „Nowe słowa na start!”,
- Statutem szkoły.

W dokumencie ujęto wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z języka polskiego. Podano wymagania niezbędne do uzyskania oceny dopuszczającej, dostatecznej, dobrej, bardzo dobrej i celującej. Na każdą kolejną wyższą ocenę uczeń musi także spełnić wymagania przyporządkowane ocenie niższej.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wszystkich wymagań na ocenę dopuszczającą.

Dla uczniów posiadających opinię o dostosowaniu wymagań edukacyjnych lub orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego Poradni Psychologicznej – Pedagogicznej wymagania są dostosowane indywidualnie do wskazań.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

PODSTAWOWE

PONADPODSTAWOWE

OCENA

dopuszczająca
[1]

dostateczna
[1+2]

dobra
[1+2+3]

bardzo dobra
[1+2+3+4]

celująca
[1+2+3+4+5]

Uczeń opanował w każdej wyróżnionej dziedzinie określone umiejętności.

Uczeń potrafi to, co obejmują wymagania podstawowe oraz opanował umiejętności ponadpodstawowe.

I. Kształcenie literackie i kulturowe

- klasyfikuje czytany utwór jako należący do *epiki*, *liryki* lub *dramatu*,
- zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi,
- wie, że istnieją gatunki literackie (w tym: *komedia*, *fraszka*, *tren*, *ballada*, *epopeja*), odróżnia je od rodzajów literackich,
- wie, że język utworu literackiego cechuje się obecnością różnych środków stylistycznych,
- zauważa związek problematyki utworów literackich z życiem i uniwersalnymi wartościami,
- wiąże czytany utwór ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem,
- wymienia elementy warstwy przedstawieniowej dzieła sztuki,
- wyszukuje w tekście wskazane informacje, stara się porządkować zgromadzone

I. Kształcenie literackie i kulturowe

- określa cechy charakterystyczne rodzajów literackich, wskazuje je w czytanych utworach,
- posługuje się terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych,
- wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki,
- rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe (w tym: *inwokację*, *symbol*, *alegorię*), próbuje określić ich funkcję, zauważa wartości estetyczne poznawanych utworów,
- określa problematykę egzystencjalną tekstów, nazywa wartości uniwersalne, do których odwołuje się utwór,
- odczytuje utwór, wykorzystując wybrane konteksty
- wskazuje elementy symboliczne,

- materiał,
- czyta fragmenty tekstów publicystycznych i popularnonaukowych,
 - rozpoznaje wskazany przez nauczyciela tekst jako artykuł prasowy,
 - zauważa we wskazanych przez nauczyciela tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych,
 - wskazuje podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, odnajduje je w czytanych utworach,
 - stara się posługiwać terminologią związaną z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi,
 - stara się posługiwać nazwami gatunków literackich, wskazuje utwory należące do tych gatunków,
 - wyszukuje w tekście literackim użytych środków językowych, stara się je nazwać,
 - wskazuje związek problematyki utworów literackich z życiem, opisuje wartości, do których odwołuje się utwór,
 - zapoznaje się ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem utworu,
 - komentuje warstwę przedstawieniową dzieła sztuki, zwraca uwagę na wartość estetyczną tekstów kultury,
 - wyszukuje w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu,
 - klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy,
 - rozpoznaje gatunki dziennikarskie (w tym: *wywiad* i *artykuł*),
 - znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych.

II. Tworzenie wypowiedzi

- krótko wypowiada się ustnie na podany temat,
- stara się używać prostych środków retorycznych,
- redaguje plan wypowiedzi,
- pisze według podanego wzoru poznane wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad
- stosuje akapity,
- formułuje prostą tezę,
- wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić,
- przedstawia rzeczowe argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia,

formy

- wydobywa i porządkuje istotne informacje w zależności od ich funkcji w przekazie,
- wyszukuje i porządkuje cytaty,
- wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa,
- zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich (*wywiad*, *artykuł*),
- znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych,
- wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami,
- poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych,
- poprawnie posługuje się nazwami gatunków, omawia cechy gatunkowe czytanych utworów,
- wskazuje funkcję użytych w tekście literackim środków językowych oraz określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich,
- poddaje refleksji problematykę egzystencjalną w poznawanych tekstach,
- interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty
- wyjaśnia rolę środków języka malarskiego w tworzeniu znaczeń obrazu, interpretuje dzieło sztuki, określa wartości estetyczne tekstów kultury,
- twórczo wykorzystuje informacje z tekstu we własnej pracy,
- funkcjonalnie włącza cytaty do wypowiedzi,
- określa funkcje literatury pięknej, literatury popularnonaukowej i publicystyki,
- samodzielnie określa cechy gatunków dziennikarskich (*wywiad*, *artykuł*),
- analizuje zauważone w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, opisuje sposób nawiązania do nich,
- samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literackie, porównuje utwory,
- wykorzystuje wiedzę na temat rodzajów i gatunków literackich do pełniejszego odczytania utworów,
- w wypowiedziach posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów literackich,
- objaśnia funkcję różnego rodzaju środków stylistycznych użytych w tekście, funkcjonalnie stosuje środki stylistyczne w swojej wypowiedzi,
- poddaje ocenie utwory ze względu na ich wartość estetyczną,
- odczytuje problematykę egzystencjalną poznawanych tekstów,

- stara się podać przykłady ilustrujące argumenty,
- podejmuje próby wnioskowania,
- zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi,
- podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego (streszcza),
- formułuje pytania dotyczące warstwy przedstawieniowej utworu,
- głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy,
- wypowiada się ustnie, zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa środków retorycznych,
- gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, pisze plan wypowiedzi,
- pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, starając się zachować wyznaczniki gatunku,
- stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy,
- formułuje tezę, wie, czym jest hipoteza,
- wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając prostej argumentacji,
- przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów,
- podaje przykłady ilustrujące argumenty,
- formułuje proste wnioski,
- zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi,
- podejmuje samodzielne próby przekształceń tekstu cudzego (streszcza),
- formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu,
- głośno, płynnie czyta i recytuje teksty, przestrzega zasad intonacji zdaniowej.

III. Kształcenie językowe

- komunikuje się z innymi w sposób werbalny i niewerbalny,
- zauważa różnice między wymową a pisownią wyrazów,
- poprawnie akcentuje wyrazy ze stałym akcentem,
- rozpoznaje wyrazy podstawowe i pochodne, rodzinę wyrazów, tworzy wyrazy pochodne według wzoru,
- rozróżnia odmienne i nieodmienne części mowy, w tym imiesłowy,
- tworzy według wzoru imiesłowowy równoważnik zdania,
- zna podstawowe skróty i skrótowce, używa ich w wypowiedzi,

- twórczo poszerza interpretację utworu o potrzebne konteksty, sprawnie posługuje się terminologią dotyczącą innych dziedzin kultury,
- porównuje teksty należące do różnych dziedzin kultury,
- samodzielnie analizuje i interpretuje różne teksty kultury, poddaje ocenie ich wartość estetyczną,
- twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje zgromadzone informacje we własnej pracy,
- biegle wskazuje w tekstach cechy wywiadu, artykułu, samodzielnie wskazuje we współczesnej kulturze popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych.

II. Tworzenie wypowiedzi

- wypowiada się ustnie, porządkując treść swojej wypowiedzi, wykorzystuje środki retoryczne,
- gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy poprawnie plan wypowiedzi,
- pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, stosując odpowiednią dla danej formy kompozycję,
- stosuje akapity jako spójne całości myślowe,
- formułuje tezę i hipotezę,
- wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając właściwych argumentów,
- przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego,
- podaje odpowiednie przykłady ilustrujące argumenty,
- formułuje wnioski wynikające z argumentacji,
- zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi,
- dokonuje przekształceń tekstu cudzego (streszcza),
- formułuje pytania związane z przenośnymi znaczeniami utworu,
- głośno czyta i recytuje teksty, dobierając odpowiednie tempo i intonację,
- tworzy rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi,
- funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne w celu oddziaływania na odbiorcę,
- samodzielnie selekcjonuje i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy szczegółowy plan wypowiedzi,
- samodzielnie pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, stosując odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady

- stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi,
- stosuje podstawowe zasady etykiety językowej,
- nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym,
- świadomie używa języka jako narzędzia komunikowania się,
- poprawnie zapisuje wyrazy, w których występują różnice między wymową a pisownią,
- poprawnie akcentuje większość wyrazów,
- dzieli proste wyrazy na podstawę słotwórczą i formant, rozpoznaje wyrazy pokrewne,
- rozpoznaje rodzaje imiesłówów,
- tworzy imiesłowowy równoważnik zdania,
- podaje znaczenie powszechnie używanych skrótów i skrótowców, poprawnie ich używa,
- zauważa zróżnicowanie stylistyczne wypowiedzi, dostosowuje styl do formy wypowiedzi,
- stosuje zasady etykiety językowej,
- pisze zgodnie z podstawowymi normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej.

IV. Samokształcenie

- korzysta, z poszanowaniem praw autorskich, z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela,
- rozwija nawyk systematycznego uczenia się,
- uczestniczy w pracy grupowej, współpracuje z innymi w realizacji projektów edukacyjnych,
- uczestniczy w programowych wyjściach o charakterze kulturalnym.

Lektury obowiązkowe i uzupełniające: czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i zna ich treść.

- korzysta, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji,
- uczy się systematycznie,
- uczestniczy w projektach edukacyjnych,
- podejmuje próby prezentowania przygotowanego materiału,
- rozwija umiejętność krytycznego myślenia, wyraża swoje zdanie,

- spójności językowej,
- samodzielnie formułuje tezę i hipotezę,
- swobodnie wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów,
- podaje celne i różnorodne przykłady ilustrujące argumenty,
- podsumowuje rozważania, samodzielnie formułuje wnioski,
- zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi,
- samodzielnie dokonuje przekształceń tekstu cudzego (streszcza, parafrazuje)
- formułuje pytania problemowe dotyczące wszystkich składników utworu, interpretuje głosowo utwór,
- wypowiada się, realizując zamierzony cel,
- wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych funkcjonalnie i twórczo środki retoryczne i stylistyczne,
- samodzielnie planuje pracę, notuje w sposób twórczy, gromadzi potrzebny materiał, korzystając z różnych źródeł,
- pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, stosując funkcjonalnie różnorodne środki językowe,
- samodzielnie formułuje tezę i hipotezę,
- wyraża własne zdanie i uzasadnia je w sposób trafny,
- podaje trafne przykłady i omawia je w sposób pogłębiony,
- samodzielnie formułuje wnioski,
- rozpoznaje w przekazach medialnych mechanizmy perswazji i manipulacji,
- twórczo przekształca cudzy tekst w celu osiągnięcia określonego efektu,
- formułuje trafne, ciekawe pytania dotyczące warstwy znaczeń naddanych w utworze,
- recytuje utwór, prezentując własną interpretację tekstu

III. Kształcenie językowe

- rozumie znaczenie języka w procesie komunikacji,
- poprawnie stosuje różne sposoby zapisywania głosek,
- rozpoznaje podstawowe rodzaje zjawisk fonetycznych,
- poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy,
- rozpoznaje i używa różne rodzaje formantów, poprawnie analizuje budowę słotwórczą wyrazu,

- uczestniczy w wybranych wydarzeniach kulturalnych w swoim regionie.
Lektury obowiązkowe i uzupełniające: czyta większość wymaganych lektur w całości i zna ich treść.

- rozumie zasady tworzenia imiesłówów,
- przekształca imiesłowy równoważnik zdania na zdanie złożone i odwrotnie,
- używa poprawnych form skrótów i skrótowców,
- rozpoznaje różne style, różnicuje stylistycznie swoje wypowiedzi,
- świadomie stosuje w wypowiedziach zasady etykiety językowej,
- pisze zgodnie z normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, stara się poprawiać błędy,

- rozumie, na czym polega twórczy i sprawczy charakter działań językowych,
- rozumie zjawiska fonetyczne związane z różnicami między wymową a pisownią wyrazów,
- poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy, stosuje w wypowiedzi odpowiednią intonację zdaniową,
- odróżnia rdzeń od podstawy słotwórczej, tworzy rozbudowane rodziny wyrazów i analizuje strukturę wyrazów pochodnych,
- wyjaśnia zasady tworzenia i odmiany imiesłówów,
- poprawnie stosuje imiesłowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje,
- określa funkcję skrótów i skrótowców, poprawnie ich używa,
- poprawnie używa różne style wypowiedzi i je rozpoznaje,
- wyjaśnia zasady etykiety językowej,
- pisze poprawnie, zauważa popełnione błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne oraz dokonuje ich autokorekty,

- świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat języka w komunikowaniu się,
- formułuje wypowiedzi poprawne, bogate językowo, precyzyjne, zachowujące obowiązujące normy
- świadomie i celowo stosuje w wypowiedziach różne typy zdań i rodzaje wypowiedzi,
- dokonuje analizy słotwórczej wyrazów, wykorzystuje wiedzę o budowie wyrazów do wzbogacania własnych wypowiedzi,
- wykorzystuje funkcjonalnie umiejętność tworzenia imiesłówów oraz wiedzę na temat skrótów i skrótowców w celu uzyskania precyzji wypowiedzi i wzbogacenia stylistycznego własnych tekstów,
- bogaci swoje słownictwo,
- wypowiada się swobodnie i kulturalnie w różnych sytuacjach,
- zapisuje poprawnie swoje wypowiedzi, dokonuje ich autokorekty.

IV. Samokształcenie

- korzysta z samodzielnie wybranych źródeł informacji, szanując cudzą własność

intelektualną,

- rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania,
- stara się myśleć krytycznie, wyraża opinie,
- prezentuje efekty pracy indywidualnej lub grupowej, uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu.

Lektury obowiązkowe i uzupełniające: czyta wszystkie wymagane lektury w całości, zna ich treść i problematykę.

- pogłębia swoją wiedzę przedmiotową, korzystając rzetelnie, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji,
- rozwija nawyk krytycznego myślenia i formułowania opinii,
- bierze udział w konkursach itp.
- aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu.

Lektury obowiązkowe i uzupełniające: czyta wszystkie wymagane lektury w całości.

